

Dani slobodne nastave

Vladimir Štefanec, prof.

Ravnatelj Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar

Stručni rad

Dani slobodne nastave jedinstven su projekt Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar po čemu smo prepoznatljivi ne samo u Bjelovaru već i na razini čitave Republike Hrvatske. Ovaj projekt zamišljen je kao niz predavanja i radionica koje vode uvaženi stručnjaci iz gospodarstva, znanosti, kulture i sporta.

Prvi Dani slobodne nastave održani su još davne 1993. godine, a za njih je zaslužan bivši ravnatelj Vojislav Kranželić. Ove školske godine neposredno prije uskršnjih praznika održani su dvadeset i deveti po redu Dani slobodne nastave tijekom kojih je u dva dana u školi gostovalo ukupno sedamnaest predavača.

Slika 1: Predavač dr. sc. Andrej Grubišić na Danima slobodne nastave

Koliko je ovaj projekt uspješan, najbolje pokazuju brojke i statistički podaci prikupljeni od 2000. godine do danas. Tako je tijekom zadnjih dvadesetak godina u školi gostovalo ukupno 405 predavača, od čega je 197 bilo iz područja ekonomije i prava, od čega čak 94 doktora znanosti, a prosječna ocjena predavača je bila oko 4.50.

Po ovom je projektu naša škola prepoznatljiva i jedinstvena jer je među prvima u Hrvatskoj ponudila svojim učenicima stjecanje znanja na način koji izlazi izvan okvira klasične učioničke nastave. Svaki učenik je obavezan nazočiti na minimalno pet predavanja po vlastitom izboru, od kojih barem tri moraju biti iz struke za koju se učenik obrazuje, a barem dva predavanja iz ostalih segmenata društvenog i javnog života. Nastavnici dežuraju na predavanjima i vode evidenciju o prisutnosti učenika. Nakon projekta analizira se posjećenost, učenici ocjenjuju kvalitetu predavanja, zanimljivost tema i utjecaj na uspjeh u redovnoj nastavi.

Slika 2: Dani slobodne nastave 2019. godine

Kako su prvi Dani slobodne nastave održani davne 1993. godine, uzrok osmišljavanja ovog jedinstvenog projekta Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar treba tražiti u ranim devedesetim godinama

Republike Hrvatske i prelasku s planske, socijalističke na tržišnu ekonomiju. Samim time pojavio se i izazov u obrazovnom sustavu Republike Hrvatske gdje je manjkalo novih, modernih udžbenika, novi nastavni planovi i programi su bili tek u nastajanju, a postojeći nastavni kadar se također morao prilagoditi novim tržišnim uvjetima. Tadašnji ravnatelj škole Vojislav Kranželić i njegov pedagog Neven Hrvatić razmišljali su o uvođenju osvježenja u školski plan i program.

Slika 3 - Na Danima slobodne nastave učenici slušaju predavanja po vlastitom izboru

Vojislav Kranželić došao na ideju ugošćavanja ljudi iz gospodarstva, prvenstveno menadžera i poduzetnika, a ideja je bila da oni sami učenicima pričaju o poslu kojim se bave. Organizirana su predavanja iz ekonomije i prava, a s druge strane, da učenicima ne bi bilo dosadno, ideja je bila da dio događanja bude usmjeren na nešto drugo – umjetnost, druge znanosti koje nisu ekonomske ili pravne, na sport i slično. Predavanja su podijeljena na dva ili tri dana, a učenici su sami birali što žele poslušati. Kako se projekt pokazao odličnim među učenicima, nastavnicima i u samoj zajednici, nastavilo se s organizacijom ovog projekta do današnjih dana. Sam projekt redovito prate i

elektronski i pisani mediji, a o projektu je tijekom svih ovih godina bilo riječi i u više od dvadesetak priloga i emisija na državnoj televiziji.

Mišljenja drugih o našem radu su često objektivnija i relevantnija od našeg vlastitog stava. Evo što su o Danima slobodne nastave rekli gosti predavači, a sličnih pohvala ima i mnogo više od ovdje navedenih:

Maja Flego, novinarka „Školskih novina“ (2001.): *„Dani slobodne nastave izuzetno su ambiciozan projekt u kojem nema „popunjavanja i odrađivanja satnice“, nego bi se prije moglo reći da je riječ o „ispunjavanju učeničkih želja“, uz nastojanje da se njihovo obrazovanje i odgoj kvalitetno obogate. Učenici osjećaju da je cijeli projekt osmišljen radi njih, a ne „za slavu škole“, da služi njima i da su oni u njemu važni pa se tako i ponašaju!“*

Saša Blažeković, pomoćnik izvršnog direktora za korporativno komuniciranje Podravke d.d. (2003.): *„Odlična je ideja da se rade takve stvari poput Dana slobodne nastave. Zvati ljude da dođu i popričaju s učenicima o onim stvarima koje konkretno rade. To je to!“*

dr.sc. Dragutin Feletar, prof., prodekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu (2004.): *„Smatram da na Danima slobodne nastave naučite više nego u tri dana redovne nastave. Svaki predavač donese neku novu ideju. Prema tome, Dani slobodne nastave su odlična ideja i usprkos eventualnim problemima, trebaju se održavati i dalje!“*

doc.dr.sc. Dražen Lalić, Fakultet političkih znanosti (2005.): *„Moram vam reći da sam zaista iskreno oduševljen s ovim što je vaša škola organizirala. To je zaista jedna od rijetkih škola u Hrvatskoj koja procesu odgoja i obrazovanja ne pristupa na zastarjeli, uštogljen i zatvoren način. Mislim da bi odgojni i obrazovni proces u ovoj zemlji trebao biti što*

slobodniji. Trebalo bi stvoriti uvjete da sami učenici postanu u što većoj mjeri akteri tog obrazovanja, a vi ste na dobrom putu da to učinite!“

doc.dr.sc. Zoran Kurelić, Fakultet političkih znanosti (2007.): *„To je zbilja fenomenalan projekt. Mislim da bi se sve škole, a posebno zagrebačke, trebale ugledati na ovaj projekt. Pomalo su me čudno gledali kada sam rekao da idem u Bjelovar u srednju školu, ali uistinu nisam požalio. Drago mi je što sam došao i preporučit ću vas svojim kolegama.“*

dr.sc. Jasminka Samardžija, viši predavač na Rochester institute of Technology Croatia (2015.): *„Ja sam oduševljena svime što se dešava u vašoj školi. To je prekrasan projekt. Stvarno dovodite sjajne predavače i vežete se uz poslovnu zajednicu. Vidim da su dosta i učenici uključeni i to je nešto što je mene fasciniralo!“*

Akademik Ferdo Bašić, prof. emeritus, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (2016.): *„O vašem projektu imam jako dobro mišljenje. Ta me je ideja oduševila! Dobro je što mladi slušatelji imaju priliku sresti i poslušati specijaliste i svjedočiti njihovom predavanju.“*

dr.sc. Peter Schmidt, profesor na Rochester institute of Technology Croatia (2017.): *„Ovo je fantastičan projekt. Jako je koristan za učenike jer će lakše pronaći put kojim žele ići, a to inače nije lako na ovim prostorima!“*

Slika 4: Predavač na Danu slobodne nastave 2024. godine